

ĢENERĀLADVOKĀTES ELEANORAS ŠARPSTONES
[*ELEANOR SHARPSTON*] SECINĀJUMI,

sniegti 2006. gada 18. maijā¹

1. Šajā prasībā Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka, neveicot pasākumus, lai īstenotu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā², un, jebkurā gadījumā, nepaziņojot par to Komisijai, Luksemburga nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek šī direktīva³.

3. Turpretim Luksemburga uzskata, ka pamata direktīva neuzliek pienākumu pieņemt īpašus formālus normatīvus vai administratīvus aktus, lai to pareizi īstenotu valsts tiesiskajā sistēmā. Svarīgi ir tas, vai direktīvas izvirzītie materiālie mērķi praksē tiek sasniegti dažādos direktīvā noteiktajos izpildes termiņos. Savā iebildumu rakstā Tiesai Luksemburga pirmo reizi arī norādīja, ka jebkurā gadījumā tās pastāvošie valsts tiesību akti lielā mērā atbilda direktīvas prasībām.

Atbilstošās tiesību normas

2. Pirmkārt, Komisija norāda, ka, lai pienācīgi īstenotu Direktīvu 2000/60, valsts līmenī ir jāpieņem "pamatlikums". Skaidri redzams, ka tas nav noticis. Pakārtoti Komisija (savā atbildē) uzrāda vairākas īpašas direktīvas normas, kuras Komisijas skatījumā Luksemburga nav īstenojusi.

EK līgums

4. Saskaņā ar EKL 249. pantu direktīvas "tām dalībvalstīm, kurām tās adresētas, uzliek saistības attiecībā uz sasniedzamo rezultātu, bet ļauj šo valstu varas iestādēm noteikt to sasniegšanas formas un metodes".

1 — Oriģinālvaloda — angļu.

2 — 2000. gada 23. oktobra direktīva, OV L 327, 1. lpp.

3 — Komisijas prasības saturs vēlāk tika grozīts tiesvedības laikā. Skat. šo secinājumu 32.–34. punktu un 37. punktu.

5. EKL 174. panta 1. punkts piešķir Kopienai pilnvaras izstrādāt Kopienas politiku attiecībā uz vidi, kas palīdz sasniegt tādus mērķus kā vides kvalitātes saglabāšana, aizsargāšana un uzlabošana, cilvēku veselības aizsargāšana, dabas resursu apdomīga un racionāla izmantošana un tādu pasākumu veicināšana starptautiskā līmenī, kas risina reģionu vai globālas vides problēmas.

6. EKL 175. panta 1. punkts nosaka, ka Padomei, rīkojoties saskaņā ar EKL 251. pantā noteikto koplēmuma procedūru, ir jāizlemj, kā jārikojas Kopienai, lai sasniegtu 174. pantā minētos mērķus.

Direktīva 2000/60

7. Direktīva 2000/60 tika pieņemta, pamatojoties uz EKL 175. panta 1. punktu.

8. Tās preambulas devītajā apsvērumā ir noteikts, ka "ir jāattīsta integrēta Kopienas ūdens resursu politika". Astoņpadsmitajā apsvērumā tiek izskaidrots, ka šādi "politikai ir vajadzīgs pārredzams, efektīvs un saska-

ņots tiesiskais pamats. Kopienai jānodrošina kopēji darbības principi un nostādnes rīcībai globālā mērogā. Šai direktīvai jānodrošina šāds pamats, jākoordinē un jāintegrē, un tālākā perspektīvā jāturpina attīstīt vispārējie principi un struktūras Kopienas ūdens resursu aizsardzībai un ilgtspējīgai izmantošanai saskaņā ar subsidiaritātes principiem."

9. 1. pants nosaka: "Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt iekšējo virszemes ūdeņu, pārejas ūdeņu, piekrastes ūdeņu un gruntsūdeņu aizsardzību."

10. 2. pantā definēts 41 jēdziens, kas attiecas uz direktīvu. Daži no tiem attiecas uz tādiem ūdens kvalitātes standartiem, kas dalībvalstīm ir jāasniedz saskaņā ar direktīvu, īpaši saskaņā ar 4. pantu. Piemēram, 2. panta 22. punktā "labs ekoloģiskais stāvoklis" ir definēts kā virszemes ūdens objekta stāvoklis, kas ir "labs" saskaņā ar direktīvas V pielikumu. 2. panta 23. punkts nosaka, ka "labs ekoloģiskais potenciāls" ir stipri pārveidota vai mākslīgi veidota ūdens objekta stāvoklis, kas šādi klasificēts saskaņā ar V pielikumu, kas detalizēti nosaka noteikumu direktīvā minēto ūdens objektu kvalitātes stāvokļa analizēšanai, klasificēšanai un uzraudzībai. 2. panta 24. punktā "labi virszemes ūdeņu ķīmiskās kvalitātes rādītāji" ir definēti kā ķīmiskās kvalitātes rādītāji, kas ir jāievēro, lai atbilstu 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteiktajiem virszemes ūde-

ņu vides aizsardzības mērķiem, tas ir, ķīmiskās kvalitātes rādītāji, kādus sasniedz virszemes ūdens objektā, kurā piesārņojošo vielu koncentrācija nepārsniedz kvalitātes standartu, kurš noteikts IX pielikumā un saskaņā ar 16. panta 7. punktu, kā arī saskaņā ar citiem attiecīgajiem Kopienas tiesību aktiem, kas Kopienas līmenī nosaka vides kvalitātes standartus. Līdzīgi 2. panta 25. punkts nosaka, ka "labi gruntsūdeņu ķīmiskās kvalitātes rādītāji" ir gruntsūdens objekta ķīmiskās kvalitātes rādītāji, kuri atbilst visiem V pielikuma 2.3.2. tabulā izklāstītajiem nosacījumiem.

11. Tiktāl, ciktāl tas attiecas uz šo lietu, 3. pants (ar nosaukumu "Administratīvo pasākumu saskaņošana upju baseinu apgabalos") nosaka:

"1. Dalībvalstis identificē atsevišķus upju baseinus, kuri atrodas to teritorijā, un šīs direktīvas nolūkā iekļauj tos atsevišķos upju baseinu apgabalos. [...]

2. Dalībvalstis nodrošina attiecīgos administratīvos pasākumus, tostarp attiecīgās kompetentās iestādes noteikšanu, lai piemērotu šīs direktīvas noteikumus katrā upju baseinu apgabalā, kas atrodas to teritorijā.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka upes baseinu, kas atrodas vairāk nekā vienas dalībvalsts teritorijā, iekļauj starptautiskā upju baseinu apgabalā. Pēc iesaistīto dalībvalstu pieprasījuma Komisija pieņem lēmumu, lai atvieglotu šādu starptautisku upju baseinu apgabalu noteikšanu.

Katra dalībvalsts nodrošina attiecīgo administratīvo pasākumu veikšanu, tostarp nosaka attiecīgo kompetento iestādi, lai piemērotu šīs direktīvas noteikumus katrā upju baseinu apgabalā, kas atrodas tās teritorijā.

4. Dalībvalstis nodrošina, lai visā upju baseinu apgabalā tiktu saskaņotas šīs direktīvas prasības 4. pantā noteikto vides aizsardzības mērķu sasniegšanai un jo īpaši visas pasākumu programmas. Starptautiskiem upju baseinu apgabaliem attiecīgās dalībvalstis šo saskaņošanu nodrošina kopīgi un šajā nolūkā drīkst izmantot esošās struktūras, kuru pamatā ir starptautiski noligumi. Pēc iesaistīto dalībvalstu pieprasījuma Komisija pieņem lēmumu, lai atvieglotu pasākumu programmu ieviešanu.

[..]

6. Dalībvalstis var identificēt esošu valsts vai starptautisku institūciju kā kompetento iestādi šīs direktīvas nolūkā.

un lai tos uzlabotu un atjaunotu tādā kvalitātes līmenī, kāds definēts direktīvas noteikumos, it īpaši 2. pantā. 4. pants arī nosaka, ka visi direktīvā noteiktie standarti un mērķi jāsasniedz ne vēlāk kā 15 gadu laikā pēc tās stāšanās spēkā.

7. Dalībvalstis identificē kompetento iestādi līdz 24. pantā minētajai dienai.

8. Dalībvalstis sniedz Komisijai to kompetento iestāžu sarakstu, kā arī visu to starptautisko institūciju kompetento iestāžu sarakstu, kurās tās līdzdarbojas, vēlākais sešus mēnešus pēc 24. pantā minētās dienas. Par katru kompetento iestādi sniedz I pielikumā izklāstīto informāciju.

13. Attiecībā uz ūdeņiem, kurus izmanto dzeramā ūdens “ieguvei”, 7. panta 1. punkts nosaka, ka dalībvalstīm jāidentificē visas šādas ūdenstilpes katrā upju baseinu apgabalā.

9. Dalībvalstis informē Komisiju par visām izmaiņām informācijā, kas sniegta saskaņā ar 8. punktu, trīs mēnešu laikā pēc izmaiņu stāšanās spēkā.”

14. 7. panta 2. punkts nosaka, ka “attiecībā uz katru 1. punktā identificēto ūdenstilpi, papildus 4. pantā izvirzīto mērķu sasniegšanai atbilstīgi šīs direktīvas prasībām virszemes ūdenstilpēm, tostarp kvalitātes standartiem, kas noteikti Kopienas līmenī saskaņā ar 16. pantu, dalībvalstis nodrošina, ka, ievērojot izmantoto ūdens attīrīšanas režīmu un saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, iegūtais ūdens atbilst prasībām Direktīvā 80/778/EEK, kas grozīta ar Direktīvu 98/83/EK”.

12. 4. pants nosaka vides aizsardzības mērķus, kurus dalībvalstīm ir pienākums sasniegt, ieviešot praksē pasākumu programmas, kas precizētas upju baseinu apsaimniekošanas plānos attiecībā uz virszemes ūdeņiem, gruntsūdeņiem un aizsargātiem apgabaliem. Būtībā dalībvalstīm jāisteno tādi pasākumi, lai nepieļautu norādīto ūdeņu un aizsargājamo apgabalu vides pasliktināšanos

15. 7. panta 3. punkts dalībvalstīm uzliek pienākumu nodrošināt vajadzīgo aizsardzību saskaņā ar 7. panta 1. punktu identificētajām

ūdenstilpēm un sniedz tām iespēju izveidot, ja vien dalībvalstis to vēlas, aizsargjoslas šīm ūdenstilpēm.

- c) upes baseina apsaimniekošanas plāna projekta eksemplārs, vismaz vienu gadu līdz laika posma sākumam, uz kuru attiecas plāns.

16. 14. pantā ar nosaukumu "Sabiedrības informēšana un apspriešanās" ir noteikts:

Pēc pieprasījuma tiek darīti pieejami pamatdokumenti un informācija, kas izmantota upes baseina apsaimniekošanas plāna izstrādei.

"1. Dalībvalstis veicina visu ieinteresēto pušu efektīvu iesaisti šīs direktīvas īstenošanā, jo īpaši upju baseinu apsaimniekošanas plānu izstrādē, pārskatīšanā un koriģēšanā. Dalībvalstis nodrošina to, ka par katru upes baseinu tiek publicēti un sabiedrībai, tostarp lietotājiem, novērojumu sniegšanai ir pieejami šādi dokumenti:

2. Dalībvalstis nosaka vismaz sešu mēnešu ilgu laika posmu rakstveida piezīmju izteikšanai par minētajiem dokumentiem, lai nodrošinātu aktīvu iesaisti un apspriešanos.

- a) plāna izstrādes grafiks un darba programma, tostarp ziņojums par veicamajiem apspriešanās pasākumiem, vismaz trīs gadus līdz laika posma sākumam, uz kuru attiecas plāns;

3. Direktīvas 1. un 2. punkts vienādi attiecas uz koriģētajiem upju baseinu apsaimniekošanas plāniem."

- b) būtisko upes baseinā identificēto ūdens resursu apsaimniekošanas jautājumu pagaidu pārskats, vismaz divus gadus līdz laika posma sākumam, uz kuru attiecas plāns;

17. Direktīvas 16. un 17. pants ir adresēts Kopienas iestādēm. Tie nosaka, ka attiecīgi Eiropas Parlamentam un Padomei, kas rīkojas saskaņā ar Komisijas ierosinājumu, ir jāveic īpaši pasākumi, lai novērstu ūdens resursu piesārņojumu ar atsevišķām piesārņojošām vielām vai piesārņojošu vielu grupām, kā arī lai novērstu un kontrolētu gruntsūdeņu piesārņošanu. Saskaņā ar 18. pantu Komisijai jāpublicē ziņojums par

šīs direktīvas īstenošanu ne vēlāk kā 12 gadus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā un turpmāk reizi sešos gados.

Valsts tiesību normas

18. 23. pantā ir paredzēts: “Dalībvalstis nosaka sankcijas, ko piemēro to valsts noteikumu pārkāpumiem, kurus pieņem saskaņā ar šo direktīvu. Šādi noteiktās sankcijas ir efektīgas, ar nodarījumu samērīgas un preventīvas.”

20. Luksemburga pamatojas uz 1993. gada 29. jūlija Likuma par publisko un privāto virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzību un apsaimniekošanu (turpmāk — “1993. gada likums”) ⁴ normām.

21. 2. pants nosaka, ka 1993. gada likuma mērķis ir cīnīties ar ūdens piesārņošanu un nodrošināt ūdens atjaunošanu, it īpaši nolūkā ievērot prasības, kas saistītas ar:

19. 24. pants nosaka:

— cilvēku un dzīvnieku veselības, kā arī ekoloģiskā līdzsvara aizsardzību;

“1. Dalībvalstis stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz 2003. gada 22. decembrim. Tās par to tūlīt informē Komisiju.

— ūdens ekosistēmu bioloģisko dzīvi un it īpaši zivju dzīvi;

[..]

— dzeramā ūdens piegādi un ūdens piegādi rūpnieciskai izmantošanai;

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva. Komisija par to informē pārējās dalībvalstis.”

— ūdens resursu aizsardzību;

⁴ — *Mém.* 1993, 1302. lpp.

- peldēšanas, ūdens sporta veidiem un līdzīgiem atpūtas pasākumiem; **Lietas apstākļi**

Pirmstiesas procedūra

- ainavu aizsardzību un

- lauksaimniecības, rūpniecības, transporta un citām cilvēku darbībām vispārējās interesēs.

24. Tā kā Luksemburga Direktīvas 2000/60 24. pantā noteiktajā termiņā (t.i., līdz 2003. gada 22. decembrim) nebija paziņojusi par šīs direktīvas ieviešanas pasākumiem, tad Komisija 2004. gada 26. janvāra vēstulē saskaņā ar EK līguma 226. pantu aicināja Luksemburgu iesniegt savus apsvērumus⁵.

22. 3. pants 1993. gada likuma izpratnei definē 12 jēdzienus.

25. 2004. gada 14. aprīļa vēstulē Luksemburga atbildēja, ka valsts parlaments par Direktīvas 2000/60 ieviešanai paredzēto likumprojektu balsos 2004. gada beigās vai 2005. gada sākumā. Tā arī informēja Komisiju, ka ūdens apsaimniekošanas centralizētā administrācija tiks izveidota līdz 2004. gada maijam.

23. 18. un 19. pants attiecas uz cilvēku patēriņam izmantojamo ūdeņu aizsardzību un drošības zonu noteikšanu šīm ūdens-tilpēm. 18. pants definē dažādas aizsargjoslas, pamatojoties uz attālumu līdz ūdens-tilpei un valsts iestāžu pilnvaras attiecībām uz tām. Šis pilnvaras ietver tiesības nacionalizēt zonas, kas atrodas tieši līdzās dzeramā ūdens avotam, un tiesības regulēt ikvienu darbību pasludinātajā drošības zonā vai tās izmantošanu, kas var ietekmēt ūdens kvalitāti. 19. pants precizē procedūru, kādā nosakāmas drošības zonas, kas ietver sabiedrības informēšanu un konsultācijas ar to.

26. 2004. gada 9. jūlija vēstulē Komisija saskaņā ar EK līguma 226. pantu izdeva

5 — Tā bija vispārīga vēstule, kas tikai paziņoja attiecīgajai dalībvalstij, ka ir beidzies vairāku direktīvu (kuras uzskaitītas datorizētas izdrukas pielikuma veidā) transponēšanas termiņš, norādot, ka nav iesniegti paziņojumi par transponēšanas pasākumiem, tādējādi attiecīgā dalībvalsts *prima facie* saskaņā ar šīm vairākām direktīvām nav izpildījusi savus pienākumus, un aicināja iesniegt komentārus.

lacionisku argumentētu atzinumu, aicinot Luksemburgu veikt nepieciešamos pasākumus divu mēnešu laikā.

zināmus šos aktus Komisijai, Luksemburga nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek šī direktīva.

27. 2004. gada 27. septembrī Luksemburga atbildēja. Tā norādīja, ka paredz izmantot nepieciešamību transponēt Direktīvu 2000/60 valsts tiesībās, lai “fundamentāli pārskatītu” esošo likumdošanu, kas regulē ūdens kvalitāti. Tā *inter alia* informēja Komisiju, ka likumprojekts direktīvas ieviešanai tiek izskatīts un ka saskaņā ar 2004. gada 28. maija likumu ir nodibināta ūdens apsaimniekošanas centrālā administrācija, kura darbojas kopš 2004. gada jūnija beigām.

30. Savai aizstāvībai Luksemburga *inter alia* izvirzīja divus jaunus pamatus. Pirmkārt, tā norādīja, ka 2004. gada 24. augustā ir pienācīgi paziņojusi Komisijai kompetentās iestādes nosaukumu un adresi katram Luksemburgas upes baseina apgabalam un tādējādi ir izpildījusi Direktīvas 2000/60 3. pantu.

28. Komisija atzina šo atbildi par nepietiekamu un iesniedza šo prasību.

31. Otrkārt, Luksemburga norādīja, ka esošie valsts tiesību akti, proti, 1993. gada likums (kurš te tiek pieminēts pirmo reizi), piešķir valsts iestādēm pietiekamas pilnvaras nodrošināt Direktīvas 2000/60 operatīvo mērķu sasniegšanu.

Tiesvedība tiesā

29. Savā prasībā Komisija norādīja, ka, nepieņemot normatīvus un administratīvus aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu Direktīvu 2000/60, un, jebkurā gadījumā, nedarot

32. Savā atbildē Komisija atzina, ka Komisijas dienestu savstarpējās koordinācijas trūkuma dēļ tā nezināja par 2004. gada 24. augusta vēstuli. Tā piekrita, ka vēstulē paziņotie pasākumi atzīstami par pienācīgu Direktīvas 2000/60 3. panta ieviešanu.

33. Komisija arī piekrita, ka 1993. gada likuma 18. un 19. pants pienācīgi ievieš Direktīvas 2000/60 7. panta 3. punktu.

analīzi, pārbaudot 1993. gada likuma saderību ar tām Direktīvas 2000/60 normām, kuras tā nebija pieminējusi savā atbildē, lai izdarītu tos pašus secinājumus.

34. Tāpēc Komisija precizēja tās sākotnējās prasības saturu⁶ un pārformulēja tās atbildē ietvertu prasījumu. Tā lūdza Tiesu atzīt, ka, nepieņemot normatīvus un administratīvus aktus, kas vajadzīgi, lai īstenotu Direktīvu 2000/60, izņemot 3. panta 1., 2., 3., 5., 6. un 7. punktu un 7. panta 3. punktu, un jebkurā gadījumā, nedarot zināmus šos aktus Komisijai, Luksemburga nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek šī direktīva.

37. Ievērojot Luksemburgas mutvārdu paskaidrojumus, Komisija piekrita, ka tagad Luksemburga ir izpildījusi no 7. panta 1. punkta izrietošos būtiskos pienākumus.

Vērtējums

35. Komisija uzturēja tās sākotnējo argumentu, ka bija nepieciešams īstenot Direktīvu 2000/60 ar īpašu valsts pamata tiesību aktu.

Ar nepaziņošanu par īstenošanas pasākumiem saistītais pamats

36. Komisija arī uzskatīja, ka 1993. gada likums pilnībā neievieš Direktīvu 2000/60. Sniedzot piemēru, Komisija pārbaudīja 1993. gada likumu, ņemot vērā atsevišķas Direktīvas 2000/60 tiesību normas. Tiesas sēdes laikā Komisija vēlējās paplašināt savu

38. Vislabāk sākt ar šo pamatu.

39. Saskaņā ar Direktīvas 2000/60 24. pantu dalībvalstīm vajadzēja paziņot Komisijai par pieņemtajiem aktiem, lai līdz 2003. gada 22. decembrim īstenotu direktīvu.

6 — Un tādējādi tās prasības formulējumu.

40. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka valsts pienākumu neizpilde jānovērtē, ņemot vērā situāciju dalībvalstī, kāda tā bija argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās⁷, t.i., šajā lietā 2004. gada 8. septembrī.

Iepriekš minētā judikatūra izskaidro, ka šāds novēlots paziņojums nevar labot iepriekš pieļauto kļūdu, nesniedzot vajadzīgo informāciju argumentētajā atzinumā norādītajā termiņā.

41. No Tiesai iesniegtajiem dokumentiem izriet, ka vienīgā informācija, ko Luksemburga sniedza Komisijai noteiktajā laikā, bija 2004. gada 24. augusta vēstule. Luksemburgas formālā atbilde uz argumentēto atzinumu bija datēta ar 2004. gada 27. septembri.

44. Tādēļ Komisijas prasība šajā sakarā ir pamatota.

42. 2004. gada 24. augusta vēstule tika nosūtīta pirms divu mēnešu termiņa beigām, kas bija noteikts Komisijas argumentētajā atzinumā. Jebkurā gadījumā Komisija ir piekritusi, ka ir izpildīta lielākā daļa pienākumu, kas izriet no direktīvas 3. panta punktiem. Tādēļ Komisija ir atsaukusi savu prasību attiecībā uz to, ka Luksemburga nav paziņojusi par pasākumiem, kas īstenoti saskaņā ar Direktīvas 2000/60 3. pantu. Tāpēc nav nepieciešams tālāk pārbaudīt šo aspektu.

Ar nepieciešamo tiesību aktu Direktīvas 2000/60 īstenošanai nepieņemšanu saistītais pamats

43. Labi zināms, ka vispirms Luksemburga savā iebildumu rakstā Tiesai norādīja, ka 1993. gada likums pienācīgi īsteno direktīvu.

45. Vispirms ir jāpaskaidro, ka tas, ka Komisija savā atbildē ietvēra jaunus argumentus un grozīja prasījumus, šajā lietā neietekmē Komisijas prasības pieņemamību. Kā Tiesa ļoti līdzīgos apstākļos ir spriedusi, Komisijai ir tiesības precizēt prasījumus, lai ņemtu vērā dalībvalsts iesniegto informāciju iebildumu rakstā⁸, un nevar pārnest, ka argumenti, kas balstīti uz 1993. gada likumu, pirmo reizi ir aplūkoti tās atbildē.

7 — Skat., *inter alia*, Tiesas 2004. gada 9. septembra spriedumu lietā C-113/03 Komisija/Francija (Krājumā nav publicēts, 13. punkts un tajā minētā judikatūra).

8 — Skat. Tiesas 2005. gada 16. jūnija spriedumu lietā C-456/03 Komisija/Itālija (Krājums, I-5335. lpp., 33. un 34. punkts). Skat. arī šo secinājumu 66.–70. punktu.

Lietas dalībnieku argumenti

46. Galvenokārt Komisija norāda, ka no Direktīvas 2000/60 1. pantā minētajiem mērķiem izriet dalībvalstu pienākums vispirms pieņemt pamata tiesību aktus, lai direktīvā paredzētos galvenos pienākumus noteiktu valsts tiesiskajā kārtībā. Šāds pamata tiesību akts tad radītu apmierinošu tiesisko pamatu, lai turpmāk veiktu īpašus pasākumus nolūkā sasniegt citus direktīvā izvirzītos mērķus. Tāpēc pamatlikumam jābūt pieņemtam un par to ir jāziņo Komisijai direktīvas 24. pantā noteiktajā termiņā.

47. Komisija pakārtoti apgalvo, kā tas izteikts tās atbildē uz repliku, ka 1993. gada likuma normas jebkurā gadījumā pilnībā neievieš Direktīvu 2000/60. Minot piemēru, Komisija apgalvo, ka direktīvas 1., 2. pants, 3. panta 4. punkts, 7. panta 1. un 2. punkts, kā arī 14. pants nebija pienācīgi īstenoti. Tiesas sēdē Komisija šim sarakstam vēlējās pievienot 4., 8., 11., 13. un 23. pantu.

48. Savukārt Luksemburga piekrīt, ka pamatlikuma pieņemšana Direktīvas 2000/60 ieviešanai varētu būt izdevīga valsts mērķiem. Tomēr tā pilnīgi nepiekrīt Komisijas

viedoklim, ka direktīva uzliek īpašu juridisku pienākumu pieņemt šādu pamatlikumu. Direktīva 2000/60 nav saskaņošanas pasākums EK līguma 95. panta izpratnē. Tā ir direktīva, kas nosaka "pamatus Kopienas politikai ūdens apsaimniekošanas nozarē"⁹. Direktīvas 2000/60 galvenais mērķis nav uzlikt dalībvalstīm par pienākumu radīt ekvivalentu formālu valsts tiesisko pamatu, saskaņojot valsts tiesisko kārtību, bet gan prasīt tām tiesību aktu pieņemšanu, lai sasniegtu 4. pantā noteiktus atsevišķus vides aizsardzības mērķus.

49. Luksemburga atbildēja uz Komisijas pakārtoto argumentu, ka esošais 1993. gada valsts likums dod tiesības valsts iestādēm pieņemt visus vajadzīgos tiesību aktus, lai sasniegtu Direktīvas 2000/60 operatīvos mērķus noteiktajos termiņos.

— Vai pareizai Direktīvas 2000/60 ieviešanai ir nepieciešams pieņemt pamatlikumu?

50. Direktīva 2000/60 ir neparasta direktīva. Tās mērķis nav saskaņot valsts tiesību aktus.

9 — Luksemburga atsaucas uz Direktīvas 2000/60 virsrakstu franču valodā, kas nedaudz atšķiras no varianta angļu valodā. Skat. šo secinājumu 1. punktu. Piedāvāju savu literāro tulkojumu no franču valodas.

Tās galvenais mērķis drīzāk ir radīt pamatu Kopienas rīcībai ūdens politikas jomā. Tuvāk to pārbaudot, kļūst skaidrs, ka, lai to izdarītu, direktīvā ir ietverti trīs dažādi tiesību normu veidi.

51. Pirmkārt, tajā atrodamas tiesību normas, kas uzliek pienākumus pašām Kopienas iestādēm. Piemēram, 16. un 17. pants aicina Kopienas iestādes veikt Kopienas pasākumus ūdens un gruntsūdeņu piesārņojuma jomā.

52. Otrkārt, tajā atrodamas tiesību normas, kas uzliek pienākumus dalībvalstīm attiecībā pret Komisiju un Kopienu. Piemēram, pienākums sniegt informāciju saskaņā ar 3. panta 1. punktu un 24. panta 2. punktu.

53. Treškārt, tajā atrodamas tiesību normas, kas, šķiet, dalībvalstīm attiecībā pret privātpersonām uzliek pienākumus ar tiešu iedarbību vai bez tās. Tā, piemēram, 4. pants, kas nosaka direktīvas izvirzītos vides aizsardzības mērķus, dalībvalstīm uzliek pienākumu īstenot nepieciešamos pasākumus, lai sasniegtu šos mērķus. 14. pants uzliek pienākumu dalībvalstīm nodrošināt, lai visas ieinteresētās personas aktīvi iesaistītos direktīvas īstenošanā.

54. Turklāt šo dažādo tiesību normu īstenošanai ir noteikti dažādi termiņi¹⁰.

55. Tam, ka direktīvas tiesību normas nebūt nav homogēnas, vajadzētu savukārt ietekmēt veidu, kādā šīs tiesību normas varētu tikt ieviestas vai arī kādā tām vajadzētu tikt ieviestām valsts līmenī (dažas tiesām ieviest nav nepieciešams). Kā Tiesa iepriekš ir atzinusi, "Kopienas likumdošanas prakse rāda, ka pienākumu, kurus direktīvas uzliek dalībvalstīm, veidi var ievērojami atšķirties un tādējādi arī sasniedzamie rezultāti. Tāpēc dažas direktīvas uzliek pienākumu, lai tiesību normas tiktu pieņemtas valsts līmenī un lai būtu iespējams šo tiesību normu īstenošanu kontrolēt tiesā vai administratīvā kārtībā. Citas direktīvas nosaka, ka dalībvalstīm jāpieņem vajadzīgās tiesību normas, lai nodrošinātu, ka tiek sasniegti atsevišķi vispārīgi formulēti un neprecīzi mērķi, vienlaikus atstājot tām rīcības brīvību attiecībā uz pieņemamo tiesību normu veidu. Vēl citas direktīvas uzliek dalībvalstīm pienākumu noteiktā laika posmā panākt ļoti precīzus un īpašus mērķus. Attiecīgi, tā kā pienākumu neizpildi var vienīgi konstatēt tad, ja, beidzoties argumentētajā atzinumā noteiktajam termiņam, pastāv Kopienas tiesībām neatbilstoša situācija, par ko objektīvi vainojama attiecīgā dalībvalsts, tad atzinums par attie-

10 — Skat., piem., 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) un iii) daļu, b) apakšpunkta ii) daļu, c) apakšpunktu, 8. panta 2. punktu, 10. panta 2. punktu, 11. panta 7. un 8. punktu, 13. panta 6. punktu un 16. panta 4. punktu.

cīgo neizpildi ir atkarīgs no attiecīgās [direktīvas] tiesību normās noteikto pienākumu veida”¹¹. Šķiet, ka Direktīvā 2000/60 ir atrodami piemēri visām dažādajām tiesību normām, kas norādītas šajā citātā.

56. Tāpat Tiesa ir nospriedusi, ka, ja direktīvas tiesību norma attiecas vienīgi uz dalībvalsti un Komisijas attiecībām, tad būtībā to nevajag transponēt valsts tiesiskajā sistēmā. Šādos apstākļos tomēr Komisija var izvēlēties pierādīt, ka ir nepieciešams pieņemt īpašu īstenošanas tiesību normu¹².

57. Komisija visā tiesvedības laikā Tiesā uzstāja, ka, ievērojot direktīvas 1. pantā noteiktos mērķus, Luksemburgai vajadzēja pieņemt “pamatlikumu”, lai valsts tiesībās pareizi īstenotu direktīvu. Komisija, atbildot uz vairāku Tiesas locekļu jautājumiem tiesas sēdē, atteicās precizēt, kura(-as) tieši direktīvas tiesību norma(-as) uzliek šādu pienākumu vai kura varētu tikt saprasta kā tāda, kuru var īstenot vienīgi šādā veidā.

58. EKL 249. pants skaidri norāda, ka dalībvalstis var izvēlēties formu un metodes direktīvas īstenošanai, kas vislabāk nodrošinātu tās izvirzīto mērķu sasniegšanu. Tādējādi efektivitātes dēļ dalībvalstīm ir piešķirtas plašas izvēles iespējas attiecībā uz to, kā vislabāk īstenot direktīvu¹³.

59. Turklāt Tiesa ir atkārtoti lēmusi, ka “formāls direktīvas noteikumu atkārtojums skaidrā un specifiskā tiesību normā vienmēr nav nepieciešams, ja direktīvas ieviešanai saskaņā ar tās saturu varētu pietikt ar vispārēju juridisko kontekstu. Jo sevišķi, konstitucionālo vai administratīvo tiesību principu pastāvēšana var padarīt lieku transpozīciju ar īpašiem likumdošanas vai reglamentējošiem pasākumiem, tomēr ar nosacījumu, ka šie principi efektīvi nodrošina, ka valsts pārvalde pilnībā piemēro direktīvu un ka gadījumā, kad aplūkotā direktīvas norma paredz radīt tiesības fiziskām personām, juridiskā situācija, kas izriet no šiem principiem, ir pietiekami skaidra un precīza un ka saņēmējam ir dota iespēja zināt savu tiesību apjomu un vajadzības gadījumā uz tām atsaukties valsts tiesā”¹⁴.

11 — Tiesas 2002. gada 18. jūnija spriedums lietā C-60/01 Komisija/Francija (*Recueil*, I-5679. lpp., 25.–29. punkts).

12 — Tiesas 2003. gada 20. novembra spriedums lietā C-296/01 Komisija/Francija (*Recueil*, I-13909. lpp., 92. punkts) un Tiesas 2003. gada 24. jūnija spriedums lietā C-72/02 Komisija/Portugāle (*Recueil*, I-6597. lpp., 19. un 20. punkts).

13 — Skat., *inter alia*, Tiesas 2002. gada 7. maija spriedumu lietā C-478/99 Komisija/Zviedrija (*Recueil*, I-4147. lpp., 15. punkts) un Tiesas 2003. gada 26. jūnija spriedumu lietā C-233/00 Komisija/Francija (*Recueil*, I-6625. lpp., 75. punkts).

14 — Iepriekš 8. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā Komisija/Itālija, 51. punkts un tajā minētā judikatūra.

60. Tāpat pastāvīgajā judikatūrā ir noteikts, ka tiesvedībā atbilstoši EKL 226. pantam Komisijai ir jāpierāda dalībvalsts pienākuma neizpilde, iesniedzot Tiesai nepieciešamo informāciju, un, tā rīkojoties, Komisija nevar atsaukties uz kādiem pieņēmumiem¹⁵. Šajā lietā Komisijai ir pienākums pierādīt, ka pamatlikums ir vienīgais līdzeklis, ar ko valsts tiesībās var efektīvi īstenot Direktīvu 2000/60.

61. Manuprāt, Komisija nav izpildījusi šo pienākumu. Lai arī tā vispārīgi atsaucās uz 1. pantā noteiktajiem mērķiem un uz dalībvalstu pieņemtajiem īstenošanas pasākumiem, tā tomēr neiesniedza nevienu pārliecinošu argumentu par to, ka Direktīvas 2000/60 īstenošanai nepieciešams pieņemt valsts līmeņa pamatlikumu, lai tā būtu pilnīgi iedarbīga, izslēdzot jebkādus citus īstenošanas līdzekļus.

62. Tāpat šāds pienākums neizriet no Direktīvas 2000/60 teksta vispār vai it īpaši no 1. un 24. panta. Patī Komisija tiesas sēdē atzina, ka direktīvas 1. pants nav jātransponē. Kā atzīmē Luksemburga, tad 24. pants liek dalībvalstīm tikai veikt “vajadzīgos” pasākum-

us direktīvas īstenošanai neatkarīgi no tā, vai tie ir normatīvi vai administratīvi akti. Šī norma nevar tikt izskaidrota kā tāda, kas ietver stingru prasību pieņemt pamatlikumu.

63. Jāpiebilst, ka, ņemot vērā Direktīvas 2000/60 noteikumu daudzpusīgo raksturu, man nav skaidrs, kā vai kāpēc valsts līmeņa pamatlikums būtu atbilstošs līdzeklis Direktīvas 2000/60, kas uzliek pienākumus pašām Kopienu iestādēm vai attiecas uz dalībvalstu un Komisijas attiecībām, tiesību normu transponēšanai.

64. Visbeidzot ir jāatzīmē, ka Komisija vairākos tiesvedības Tiesā posmos ir piekritusi, ka a) Luksemburgas 2004. gada 24. augusta vēstule liecina par lielākās daļas 3. panta apakšpunktu pienācīgu īstenošanu, b) Luksemburga ir izpildījusi 7. panta 1. punktu¹⁶, c) 1993. gada likuma 18. un 19. pants pienācīgi īsteno 7. panta 3. punktu un d) 1. pantu nevajag transponēt valsts tiesībās (un Komisija līdz ar to ir atsaukusi

15 — Skat., *inter alia*, Tiesas 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-194/01 Komisija/Austrija (*Recueil*, I-4579. lpp., 34. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 74. punkts).

16 — Skat. šo secinājumu 37. punktu.

attiecīgās tās sākotnējās prasības pieteikuma daļas). Intelektuāli to ir grūti samērot ar prasību, ka "der vienīgi pamatlikums".

noteiktajam termiņam, Tiesai tās ir jāņem vērā, novērtējot šīs pienākumu neizpildes patiesumu"¹⁷. Attiecīgi, lai noteiktu, vai ir pierādīta neīstenošana, Tiesa salīdzināja attiecīgās direktīvas tiesību normas ar valsts tiesību normām, ar kurām atbildētāja dalībvalsts uzskatīja, ka tā ir īstenojusi direktīvu¹⁸.

65. Tāpēc es secinu, ka Komisija nav pamatojusi savu iebildumu, ka Direktīvas 2000/60 īstenošanai vajadzīgs valsts līmeņa pamatlikums.

67. Līdzīgi šajā lietā vienīgi 1993. gada likuma tiesību normu salīdzinājums ar direktīvas prasībām parādīs, vai Luksemburga ir izpildījusi savu pienākumu īstenot Direktīvu 2000/60.

— 1993. gada likuma saderība ar Direktīvu 2000/60

66. Tomēr Tiesai ir arī jāpārbauda Komisijas pakārtotie paskaidrojumi par to, vai 1993. gada likums pareizi īsteno atsevišķas Direktīvas 2000/60 normas. Jāatgādina, ka ļoti līdzīgā nesen izskatītā lietā atbildētāja dalībvalsts vienīgi savā iebildumu rakstā Tiesai norādīja, ka attiecīgā direktīva jau bija īstenota ar pastāvošajiem valsts tiesību aktiem. Tiesa noraidīja Komisijas norādi, ka šāda novēlota atsaucē uz īstenošanas pasākumiem nevar izlabot dalībvalsts pienākuma īstenošanu iespējamo neizpildi. Tiesa tieši pretēji uzskatīja, ka, "ciktāl [atbildētājās dalībvalsts] norādītās valsts tiesības bija spēkā, beidzoties argumentētajā atzinumā

68. Pēc šāda atzinuma, manuprāt, Tiesai ir jāaprobežojas ar Komisijas atbildē nosaukto direktīvas normu (proti, 1. un 2. panta, 3. panta 4. punkta, 7. panta 1.¹⁹ un 2. punkta, kā arī 14. panta) pārbaudi un Tiesai nevajadzētu ņemt vērā citas direktīvas normas, kuras Komisija ir minējusi tiesas sēdē.

17 — 8. zemsvītras piezīmē minētais spriedums lietā Komisija/Itālija, 48. punkts un tajā minētā judikatūra. Skat. arī šo secinājumu 45. punktu.

18 — Turpat, 49. punkts.

19 — Pamats, kas saistīts ar 7. panta 1. punktu, vēlāk tiesas sēdē tika atņemts. Skat. šo secinājumu 37. punktu.

69. Tas ir tādēļ, ka vienīgi par atbildē uz repliku norādītajām tiesību normām Komisija, kā tas prasīts judikatūrā²⁰, ir sniegusi pienācīgu informāciju, lai Tiesai ļautu noskaidrot, vai, kā tas ir minēts, Direktīva 2000/60 nav īstenota. Turklāt Luksemburgai nav pienācīgi paziņots par Komisijas prasību izpildīt direktīvas normas, kas minētas tikai tiesas sēdē, ne arī sniegta pietiekama iespēja uz to atbildēt. Ja Tiesa pārbaudītu šīs prasības, manuprāt, tiktu pārkāptas Luksemburgas kā atbildētājas tiesības un netiktu ievērota EKL 226. panta procedūras būtība²¹.

2. pantā, 3. panta 4. punktā, 7. panta 2. punktā un 14. pantā noteiktajiem pienākumiem.

— 1. pants

70. Savā atbildē uz repliku Komisijai bija iespēja sīki pārbaudīt, kādā mērā 1993. gada likums īstenoja vai neīstenoja direktīvu. Komisija tikai daļēji izmantoja šo iespēju.

71. Šādos apstākļos es pārbaudīšu 1993. gada likuma saderību ar direktīvas 1. un

72. Komisija uzskata, ka Direktīvas 2000/60 1. pantā noteiktie vispārīgie mērķi ir plašāki par tiem, kas izvirzīti 1993. gada likumā, kas aprobežojas ar ūdens piesārņojuma apkarošanu un ūdens resursu atjaunošanu. Tomēr tiesas sēdē, atbildot uz Tiesas jautājumu, Komisija piekrita, ka Direktīvas 2000/60 1. pants nav jātransponē valsts tiesībās. Tāpēc es secinu, ka Komisija ir atsaukusī ar 1. pantu saistīto iebildumu. Ja Tiesa tomēr uzskata par nepieciešamu turpināt šo pārbaudi, es tikai atzīmēšu, ka 1993. gada likuma 2. pants, kurā norādīts tās mērķis, ir izteikts diezgan vispārīgā un nenoteiktā veidā (līdzīgi Direktīvas 2000/60 1. pantam)²². Principā tas varētu ietvert visus Direktīvas 2000/60 1. pantā noteiktos mērķus²³. Tātad jebkurā gadījumā Komisijas iebildums attiecībā uz 1. pantu ir nepamatots.

20 — Skat. 15. zemsvītras piezīmi.

21 — Manuprāt, šajā gadījumā nevarētu uzskatīt, ka Komisija, tiesas sēdē atsaucoties uz šiem direktīvas papildu pantiem, mēģināja prasījumus "izskaidrot", lai ņemtu vērā dalībvalsts iesniegto informāciju iebildumu rakstā. Tāpat tos nevar uzskatīt par jaunu prasījumu iesniegšanu tiesvedības laikā, lai ņemtu vērā tiesiskos un faktiskos apstākļus, kas atklājas tiesvedības laikā, kā to pieļauj Reglamenta 42. panta 2. punkts.

22 — Skat. šo secinājumu 21. punktu.

23 — Šajā nozīmē atsauce 1993. gada likuma 2. pantā uz prasībām, kas izriet no "visas citas cilvēku darbošanās vispārējās interesēs", manuprāt, ir izsmeloša.

— 2. pants

dalībvalstīm precīzus pienākumus — kurus var uzskatīt (lai arī šis jautājums te nav jāaplūko) par tādiem, kas var piešķirt tiesības arī privātpersonām —, kas jāizpilda noteiktā laika posmā.

73. Komisija atzīmē, ka 1993. gada likumā ir ietvertas tikai dažas no Direktīvas 2000/60 2. pantā minētajām definīcijām. Jo sevišķi Komisija atsaucas uz “upes baseina”, “laba ekoloģiskā potenciāla” un “laba ķīmiskā stāvokļa” jēdzieniem, kas nav ietverti 1993. gada likumā.

74. Luksemburga neapgalvo, ka 1993. gada likumā būtu ietvertas šīs definīcijas. Tiesas sēdē tā savai aizstāvībai norādīja, ka 2. pantā minētajiem jēdzieniem ir nozīme tikai, lai definētu saturu operatīvajiem pienākumiem, kurus direktīva uzliek dalībvalstīm. Tāpēc tās nevajag *per se* īstenot.

75. Es nepiekritu šim priekšlikumam. 2. pantu nevar lasīt izolēti. Dažas 2. panta definīcijas nosaka precīzus ūdens kvalitātes standartus²⁴, kas dalībvalstīm jāsasniedz termiņos, kas noteikti īpaši 4. pantā (parasti 15 gadus pēc direktīvas stāšanās spēkā)²⁵. 2. pants kopā ar 4. pantu tādējādi uzliek

76. Tiesa atkārtoti ir lēmusi, ka “vienkāršu administratīvo praksi, kuru iestādes pēc savas gribas var grozīt un kura nav pietiekami zināma, nevar uzskatīt par atbilstošu Līgumā noteikto pienākumu izpildi”²⁶ un ka “direktīvas normas jāīsteno ar neapstrīdamu saistošu spēku, specifiski, precīzi un skaidri, lai ievērotu tiesiskās palāpības prasības, saskaņā ar kurām direktīvas, kas paredzēta, lai personām piešķirtu tiesības, gadījumā attiecīgajām personām jārada iespējas pilnībā pārzināt savu tiesību apmēru”²⁷.

77. Pretēji Luksemburgas nostājai termiņš 4. pantā noteikto standartu sasniegšanai atšķiras no 24. pantā noteiktā vispārīgā termiņa nepieciešamo pasākumu veikšanai, lai īstenotu Direktīvu 2000/60. Neietverot 2. pantā esošo standartu definīcijas vai arī termiņus saskaņā ar 4. pantu, līdz kuriem šie standarti ir jāsasniedz (un tādējādi neizpildot

24 — Skat. šo secinājumu 10. punktu.

25 — Skat. 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta ii) un iii) ievilkumu, b) apakšpunkta ii) ievilkumu un c) apakšpunktu.

26 — 1997. gada 13. marta spriedums lietā C-197/96 Komisija/Francija (*Recueil*, I-1489. lpp., 14. punkts un tajā minētā judikatūra).

27 — 1999. gada 8. jūlija spriedums lietā C-354/98 Komisija/Francija (*Recueil*, I-4927. lpp., 11. punkts un tajā minētā judikatūra).

no 2. panta izrietošos pienākumus kopskatā ar 4. pantu, kas saistoši kompetentajām valsts iestādēm), ar 1993. gada likumu nav izpildītas Direktīvas 2000/60 prasības.

aizsardzības komisija, lai, *inter alia*, nodrošinātu Direktīvā 2000/60 noteikto koordināciju. Lai uzturētu savu apgalvojumu, Luksemburga atbildei uz repliku ir pievienojusi tekstu no 2001. gada 29. janvāra CIPR Ministru konferences komunikē un no 2002. gada 3. decembra starptautiskā nolīguma par Mēzu. Abi dokumenti attiecas uz to, ka Direktīvā 2000/60 noteiktie koordinācijas pasākumi tiks pieņemti šajās starptautiskajās institūcijās²⁸.

— 3. panta 4. punkts

78. Komisija uzskata, ka neviens 1993. gada likuma pants pienācīgi neīsteno Direktīvas 2000/60 3. panta 4. punktu, saskaņā ar kuru dalībvalstīm jāaskaņo visi attiecīgie pasākumi visiem noteiktajiem upju baseina apgabaliem.

79. Luksemburga piekrīt, ka saskaņā ar 3. panta 4. punktu pastāv koordinācijas pienākums. Tomēr tā norāda, ka Luksemburgā nav valsts upju baseinu apgabalu. Vienīgo divu upju baseinu apgabali Luksemburgas teritorijā Direktīvas 2000/60 izpratnē ir starptautisko upju baseinu apgabali, proti, Reinas [*Rhin*] un Mozeles [*Moselle*] baseina apgabals un Mēzas [*Meuse*] upes baseina apgabals. Starptautiskajā Reinas aizsardzības komisijā (CIPR) ir īpaši izveidota *ad hoc* Koordinācijas komiteja, kurā ir pārstāvētas visas attiecīgās dalībvalstis, ar īpašu uzdevumu izpildīt koordinācijas pienākumus saskaņā ar Direktīvu 2000/60. Attiecībā uz Mēzu ir īpaši izveidota Starptautiskā Mūzes

80. Es piekrītu Luksemburgas viedoklim, ka 3. panta 4. punktā noteiktie pienākumi direktīvas mērķu īstenošanai ir atkarīgi no tā, vai attiecīgās upes baseins ir valsts vai starptautiskas nozīmes. Starptautiska upes baseina apgabala gadījumā 3. panta 4. punkts nosaka, ka "attiecīgās dalībvalstis šo saskaņošanu nodrošina kopīgi un šajā nolūkā drīkst izmantot esošās struktūras, kuru pamatā ir starptautiski nolīgumi". 3. panta 6. punkts turklāt nosaka, ka dalībvalstis var noteikt esošu valsts vai starptautisku iestādi kā kompetento iestādi šīs direktīvas nozīmē.

81. Komisija nav apstrīdējusi Luksemburgas argumentus, ka divi vienīgie tās teritorijā esošie upju baseina apgabali direktīvas no-

28 — Attiecībā uz CIPR skat. Luksemburgas atbildes uz repliku 13. lpp. (1. pielikums) un Starptautiskā nolīguma par Mēzu 1., 2. un 5. pantu.

zīmē ir starptautiskas, nevis valsts nozīmes upju baseina apgabali.

pienākumus, kas liek dalībvalstīm sasniegt noteiktus kvalitātes standartus dzeramā ūdens ūdenstilpēs²⁹.

82. No dokumentiem, ko Luksemburga pievienoja savai atbildei uz repliku, izriet — kā apgalvo Luksemburga —, ka visas attiecīgās dalībvalstis tiešām ir uzdevušas divām starptautiskajām institūcijām pasākumu koordinācijas pienākumu saistībā ar Direktīvas 2000/60 īstenošanu attiecībā uz šiem starptautisko upju baseina apgabaliem. Tādējādi Luksemburga kā šo starptautisko institūciju dalībniece ir izpildījusi Direktīvas 2000/60 3. panta 4. punkta pienākumu attiecībā uz starptautisko upju baseinu apgabaliem savā teritorijā.

83. Līdz ar to es secinu, ka Komisijas prasība attiecībā uz 3. panta 4. punktu ir nepamatota.

85. Luksemburga savai aizstāvībai nav izvirzījusi argumentus.

86. Tāpat kā 2. pants kontekstā ar 4. pantu, arī 7. panta 2. punkts ietver skaidru un precīzu pienākumu, kurš, iespējams, varētu piešķirt tiesības privātpersonām. Saskaņā ar iepriekš minēto judikatūru³⁰ Luksemburgai vajadzēja īstenot šo normu ar saistošiem tiesību aktiem valsts tiesību sistēmā 24. pantā noteiktajā termiņā. Tā kā 1993. gada likumā nav 7. panta 2. punktam atbilstīgas tiesību normas un tā kā nav pieņemti citi īstenošanas pasākumi, Luksemburga nav izpildījusi pienākumus, ko uzliek Direktīvas 2000/60 7. panta 2. punkts.

— 14. pants

— 7. panta 2. punkts

87. Visbeidzot Komisija apgalvo, ka pienākums organizēt sabiedrības informēšanas un

84. Saskaņā ar Komisijas teikto neviena 1993. gada likuma norma pat daļēji netransponē no 7. panta 2. punkta izrietošos

29 — Attiecībā uz Komisijas sākotnēji izteiktajiem iebildumiem saistībā ar 7. panta 1. un 3. punktu skat. arī šo secinājumu 33. un 37. punktu.

30 — Skat. šo secinājumu 27. zemsvītras piezīmi.

apspriešanās procedūras, kas paredzētas, lai saskaņā ar Direktīvas 2000/60 14. pantu “veicin[ātu] visu ieinteresēto pušu efektīvu iesaisti šīs direktīvas īstenošanā, jo īpaši upju baseinu apsaimniekošanas plānu izstrādē, pārskatīšanā un koriģēšanā”, nav atspoguļots 1993. gada likumā.

88. Luksemburga neapgalvo, ka 1993. gada likumā būtu ietverta direktīvas 14. pantam līdzīga tiesību norma. Tomēr tā norāda, ka no 14. panta 1. punkta kontekstā ar Direktīvas 2000/60 13. pantu izriet, ka vēl nav beidzies 14. pantā noteiktais termiņš pienākuma informēt sabiedrību izpildei.

89. Luksemburga pareizi apgalvo, ka saskaņā ar 13. panta 6. punktu upju baseinu apsaimniekošanas plānus publicē ne vēlāk kā deviņus gadus pēc direktīvas stāšanās spēkā un ka saskaņā ar 14. panta 1. punktu sabiedrība ir jāinformē un tai ir jāsniedz iespēja izteikt viedokli atkarībā no pasākumiem vienu līdz trīs gadus pirms laika posma, uz kuru attiecas plāns. Tomēr tāpat ir skaidrs, ka ar 14. pantu ir paredzēts piešķirt privātpersonām un ieinteresētajām pusēm tiesības aktīvi iesaistīties direktīvas īstenošanā un “jo īpaši upju baseinu apsaimniekošanas plānu izstrādē, pārskatīšanā un koriģēšanā”.

90. Ja runa ir par personu tiesībām, dalībvalstīm ne tikai ir jāievēro vispārīgie pienākumi attiecībā uz direktīvu īstenošanu, kā tas noteikts iepriekš minētajā judikatūrā³¹, bet tām arī ir jānodrošina, ka pēc īstenošanas izveidojusies tiesiskā situācija valsts līmenī “ir pietiekami precīza un skaidra un ka attiecīgās personas var pilnībā iepazīties ar savām tiesībām un, ja nepieciešams, var uz tām paļauties valsts tiesās”³².

91. Tāpēc es uzskatu, ka šajā lietā valsts īstenošanas pasākumiem bija jābūt tādiem, lai padarītu 13. panta 6. punktā noteikto termiņu juridiski saistošu kompetentajām valsts iestādēm un lai dotu iespēju personām pilnībā pārliecināties par viņu tiesībām, īstenojot 14. panta 1. punktā noteiktās procedūras.

92. Jebkādu īstenošanas pasākumu trūkums acīmredzami neatbilst šiem nosacījumiem. Pretēji Luksemburgas apgalvojumiem tas, ka upju baseina apsaimniekošanas plāni un ar tiem saistītās informācijas procedūras tiks darītas zināmas un sabiedriski apspriestas tikai nenoteiktā laikā nākotnē, neatbrīvo

31 — Skat. 26. un 27. zemsvītras piezīmi.

32 — Skat., *inter alia*, 8. zemsvītras piezīmē iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Itālija, 51. punkts un tajā minētā judikatūra.

dalībvalstis no pienākuma veikt precīzus, skaidrus un juridiski saistošus pasākumus, lai nodrošinātu šo pienākumu izpildi. Neapstāvot citām īpašām tiesību normām, kas paredz pretējo, bija jāpiemēro 24. pantā noteiktais vispārīgais termiņš.

Tiesāšanās izdevumi

93. Tāpēc es secinu, ka, valsts līmenī nepieņemot vajadzīgos tiesību aktus Direktīvas 2000/60 14. panta īstenošanai, Luksemburga nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek Direktīva 2000/60.

94. Atbilstoši Reglamenta 69. panta 3. punktam, ja abiem lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, Tiesa var nolemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala. Tā tas ir šajā tiesvedībā, kurā Komisijas prasība ir apmierināma tikai daļēji. Tāpēc es uzskatu, ka katrai pusei pašai jāsedz savi tiesāšanās izdevumi.

Secinājumi

95. Ņemot vērā iepriekš minēto, es uzskatu, ka Tiesai vajadzētu:

1) atzīt, ka,

- nepaziņojot Komisijai par valsts normatīvajiem un administratīvajiem aktiem, ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā,

izņemot šīs direktīvas 3. pantu, Luksemburga nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek šīs direktīvas 24. pants;

- noteiktajā termiņā nepieņemot normatīvus un administratīvus aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu Direktīvas 2000/60 2. panta, 7. panta 2. punkta un 14. panta prasības, Luksemburga nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek šīs direktīvas 24. pants;

- 2) pārējā daļā prasību noraidīt;
- 3) abas puses sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.